

Казки про мудрість

Казка про чемного кушніра

Казка про чемного кушніра

Був-то на світі чоловік чемний: учтиво заробляв на кусок хліба, а сам був кушніром. Влітку і взимку працював, влітку шив кептарі, а взимку шкіру виробляв. Не дивився він на холод, пробивав собі лід і полоскав шкіру. І при такій роботі одного разу застав його цар.

Питає цар кушніра, за яку він плату робить людям роботу, що в такий холод, в зимі, в холодній воді шкіру полоще.

А кушнір відповідає:

— Моя плата невелика, але цим, що беру, добре живу.

Цар далі питає:

— Як же живеш і скільки ж ти плати береш?

Чоловік відповідає:

— За кожен день заробляю і беру вісім грошей, та й не бідую, бо з того два гроші позичаю, два щодень віддаю, два гроші в болото кидаю, а двома грішми сам живу.

Не зрозумів цар добре тієї бесіди, встидався питатися чоловіка. Для того закликав своїх дванадцять міністрів, людей письменних, і наказує, аби йому ту бесіду робітника, за вісім грошей щоденної плати розтлумачили, дає на те тиждень, додаючи, аби старалися з тієї бесіди правду роздобути, що вона значить, властиво, інакше всіх їх дванадцять від свого престолу віджене.

Зрозуміли міністри, що з царем тут не можна зволікати. Пішов кожен міністр тишком-нишком до того кушніра, дають йому кожен по дванадцять червоних, аби правду сказав. Але кушнір цікавий: гроші ховає, а кожному все щось інше розповідає, але істинної правди жодному не сказав.

Минув тиждень, цар раду скликає і тих міністрів за тих вісім грошей питає. Міністри не вгодили, цар розгнівався, але жаль йому міністрів розганяти, та й рад би вже і правду знати. Дає цар наказ, аби того чоловіка силою до палати привели, якби не схотів по добрій волі сам прийти. Але чоловік не противиться, пішов. Тоді хусткою йому очі зав'язали і перед самого царя приводять. Цар питає:

— Чи видиш ти мене, чоловіче? Згадай моє лице, бо інакше скажу тебе стратити.

Каже кушнір:

— Мене нема за що страчати, а твоє лице я не тільки зараз виджу, але його в своїх пальцях по дванадцять раз маю.

Чоловік розложив долоні, і за кожним пальцем було тих дванадцять червоних від царевих дванадцяти міністрів, а на тих червоних було цареве лице.

Здивувався цар, звідкіля у бідного чоловіка зразу зробилося більше як 160 дукатів.

А кушнір тут правди не виявив, а за вісім грошей цілій палаті на раді відповідає:

— Я два гроші з мого щоденного заробітку щодень позичаю, два віддаю, два в болото кидаю, а двома сам живу. Зачував я, царю, що і ти так робиш.

Цар тієї бесіди не може зміркувати і далі питає, а чоловік йому відповідає:

— Два гроші щодень позичаю, бо сина маю, його в школу посилаю, як вивчиться, буде сам що знати і мене на старість годувати. Два гроші щодень віддаю, бо маю старенького тата і стареньку маму, вони мене годували, а тепер я їх годую. Два гроші в болото кидаю, бо маю гарну дочку та й зятя цікавого; тим даю, аби напасті збутися, ті пропадають. А двома грішми з мого щоденного заробітку сам з моєю жінкою чемно живу. Так і ви, панове міністри, робіть.

Цар відправив від свого трону всіх тих дванадцять дармоїдів, а чемного чоловіка на їх місце за міністра прийняв на цілий край.